

- Voorwoord** 8
- Dankwoord** 9
- Steltlopers.** Charadriiformes 10
- Trek 11
- Broedbiologie 15
- Taxonomie 18
- Soortbeschrijvingen 19
- Kaart 21
- Topografie 22
- Veren en rui 28
- Ruischema en kenmerkende veren 35
- Silhouetten & jizz** 37
- Silhouetten van de meest onderscheidende steltlopers in Europa 38
- Vergelijkingstabellen** 42
- Charadrius*-plevieren. Adult zomerkleed 44
- Charadrius*-plevieren. Juveniel. 45
- Pluvialis*-plevieren. Adult og juvenile 46
- Strandlopers en steenloper. Vluchtkenmerken 48
- Strandlopers. Adult zomerkleed 50
- Strandlopers. Juveniel 51
- Strandlopers. Winterkleed 52
- Strandlopers, steenloper en ruiters. Winterkleed 53
- Strandlopers. Winterkleed naar zomerkleed 54
- Strandlopers. Zomerkleed naar winterkleed 55
- Noord-Amerikaanse en Aziatische dwaalgasten. Adult zomerkleed 56
- Noord-Amerikaanse en Aziatische dwaalgasten. Juveniel 59
- Ruiters. Vluchtkenmerken 60
- Ruiters. Adult zomerkleed 62
- Ruiters. Juveniel 64
- Snippen 66
- Franjepoten. Zomerkleed en juveniel 68
- Franjepoten. Juveniel en winterkleed 69
- Vogels in het veld** 70
- Soortbeschrijvingen** 80
- Scholeksters.** *Haematopidae* 82
- Scholekster 84
Haematopus ostralegus
- Kluten.** *Recurvirostridae* 88
- Kluut 90
Recurvirostra avocetta
- Steltkluten.** *Himantopus* 94
- Steltkluut 96
Himantopus himantopus
- Grielen.** *Burhinidae* 100
- Griel 102
Burhinus oediacnemus
- Vorkstaartplevieren.** *Glareolidae* 104
- Renvogel 106
Cursorius cursor
- Vorkstaartplevieren.** *Glareolus* 108
- Vorkstaartplevier 110
Glareola pratincola
- Steppevorkstaartplevier 112
Glareola nordmanni
- Oosterse vorkstaartplevier 114
Glareola maldivarum
- Plevieren.** *Charadriidae* 116
- Plevieren.** *Charadrius* 118
- Bontbekplevier 120
Charadrius hiaticula
- Amerikaanse bontbekplevier 124
Charadrius semipalmatus
- Kleine plevier 126
Charadrius dubius
- Strandplevier 130
Charadrius alexandrinus
- Killdeerplevier 134
Charadrius vociferus
- Morinelplevieren.** *Eudromias* 136
- Morinelplevier 136
Eudromias morinellus
- Kaspische plevier 140
Charadrius asiaticus
- Mongoolse plevier 144
Charadrius mongolus
- Woestijnplevier 146
Charadrius leschenaultii
- Kieviten.** *Vanellus* 148
- Kievit 150
Vanellus vanellus
- Sporenkievit 154
Vanellus spinosus
- Steppekievit 156
Vanellus gregarius

Witstaartkievit 158
Vanellus leucurus

Plevieren. *Pluvialis* 160

Goudplevieren 162
Pluvialis apricaria

Aziatische goudplevier 166
Pluvialis fulva

Amerikaanse goudplevier 168
Pluvialis dominica

Zilverplevier 170
Pluvialis squatarola

Strandlopers. *Scolopacidae* 174

Strandlopers. *Calidris* 176

Bonte strandloper 178
Calidris alpina

Breedbekstrandloper 184
Calidris falcinellus

Krombekstrandloper 188
Calidris ferruginea

Kanoet 192
Calidris canutus

Drieteenstrandloper 196
Calidris alba

Paarse strandloper 200
Calidris maritima

Kleine strandloper 204
Calidris minuta

Temmincks strandloper 208
Calidris temminckii

Kemphaan 212
Calidris pugnax

Steenlopers. *Arenaria* 220

Steenloper 222
Arenaria interpres

Strandlopers. *Calidris*. Amerikaanse en Aziatische dwaalgasten 226

Alaskastrandloper 228
Calidris mauri

Grijze strandloper 230
Calidris pusilla

Roodkeelstrandloper 232
Calidris ruficollis

Kleinste strandloper 234
Calidris minutilla

Taigastrandloper 236
Calidris subminuta

Bonapartes strandloper 238
Calidris fuscicollis

Bairds strandloper 240
Calidris bairdii

Blonde ruiter 242
Calidris subruficollis

Siberische strandloper 244
Calidris acuminata

Gestreepte strandloper 246
Calidris melanotos

Steltstrandloper 248
Calidris himantopus

Grote kanoet 250
Calidris tenuirostris

Ruiters. *Tringa*, *Actitis*, *Xenus* 252

Ruiters. *Tringa* 254

Zwarte ruiter 254
Tringa erythropus

Tureluur 258
Tringa totanus

Willet 262
Tringa semipalmata

Groenpootruiter 264
Tringa nebularia

Poelruiter 268
Tringa stagnatilis

Grote geelpootruiter 270
Tringa melanoleuca

Kleine geelpootruiter 272
Tringa flavipes

Bosruiter 274
Tringa glareola

Witgat 278
Tringa ochropus

Amerikaanse bosruiter 282
Tringa solitaria

Oeverlopers. *Actitis* 284

Oeverloper 284
Actitis hypoleucos

Amerikaanse oeverloper 288
Actitis macularius

Ruiters. *Xenus* 290

Terekruiter 290
Xenus cinereus

Ruiters. *Tringa* 292

Siberische grijze ruiter 292
Tringa brevipes

Grutto's. *Limosa* 294

Grutto 296
Limosa limosa

6 Inhoud

Rosse grutto 300
Limosa lapponica

Rode grutto 304
Limosa haemastica

Grijze snippen. *Limnodromus* 306

Grote grijze snip 308
Limnodromus scolopaceus

Kleine grijze snip 310
Limnodromus griseus

Wulpen. *Numenius* 312

Wulp 314
Numenius arquata

Regenwulp 318
Numenius phaeopus

Dunbekwulp 322
Numenius tenuirostris

Kleine regenwulp 324
Numenius minutus

Ruiters. *Bartramia* 326

Bartrams ruiters 326
Bartramia longicauda

Snippen. *Gallinago* en *Lymnocyptes* 328

Snippen. *Gallinago* 330

Poelsnip 330
Gallinago media

Watersnip 334
Gallinago gallinago

Amerikaanse watersnip 338
Gallinago delicata

Stekelstaartsnip 340
Gallinago stenura

Snippen. *Lymnocyptes* 342

Bokje 342
Lymnocyptes minimus

Houtsnippen. *Scolopax* 344

Houtsnip 346
Scolopax rusticola

Franjepoten. *Phalaropus* en *Steganopus* 350

Franjepoten. *Phalaropus* 352

Grauwe franjepoot 352
Phalaropus lobatus

Rosse franjepoot 356
Phalaropus fulicarius

Franjepoten. *Steganopus* 360

Grote franjepoot 360
Steganopus tricolor

Vogelgeluiden en fotografenlijst 365

Referenties 366

Register 368

VOORWOORD

Regelmatig vraag ik me af waarom ik toch zo gek ben op die grijsbruine vogels met lange poten die door buitenstaanders vaak saai gevonden worden en door sommigen zelfs worden afgeschreven als 'grauwgoed'. Ik ben volkomen verliefd op steltlopers en heb er het grootste deel van mijn leven aan besteed.

Ik denk dat het begonnen is met een voorliefde voor de open landschappen waar Nederland in grossiert. Wij hebben onze polders met 's winters hun goudplevieren, Kievieten en wulpen, en zomers op de beste plekken de grutto's, tureluurs, Kievieten en scholeksters. En we hebben de slikken van de Delta en de wadplaten van de Waddenzee met kanoeten, bonte strandlopers, steenlopers, kluten, tureluurs, scholeksters en nog veel meer. Als je deze landschappen tot je neemt, dan kunnen de steltlopers eenvoudigweg niet aan je aandacht ontsnappen.

Er was ook een weten, en dat weten bestond uit de kennis dat juist steltlopers lang en ver trekken,

dat de individuele vogels die je in Nederland in je kijker krijgt op andere momenten duizenden kilometers noordelijker of zuidelijker kunnen zitten. Ik kan me goed de eerste keren herinneren dat ik mee mocht met een vogelvanger en een bonte strandloper of zelfs een kanoet in m'n handen hield. Het idee dat zo'n vogel de halve wereld bereist om in leven te blijven en te broeden! Het was allemaal zo ontroerend. En ze roken zo lekker.

Dat gevoel van verwondering, van bewondering, en van nieuwsgierigheid is met de jaren niet zwakker maar juist sterker geworden. De afgelopen tijd hebben we ontzettend veel geleerd over trekgedrag, foerageergedrag, het ruien van de veren, het vermijden van roofvogels, de veranderingen in aantallen, en zelfs de evolutie en onderlinge verwantschappen van onze steltlopers. Inderdaad: de puzzels worden alsmaar groter en mooier.

Misschien wordt het oplossen van de puzzels ook steeds belangrijker. Juist omdat ze noord met zuid verbinden, en veel plekken daar tussen in,

en juist omdat we hun gedrag en aantallen al vrij goed kunnen duiden, zijn steltlopers in toenemende mate de kanaries van de wereldomvattend-kolenmijn. Kanoeten hebben ons op het spoor gezet van de overbevisning van de Waddenzee. Watersnippen, kemphanen en grutto's signaleren de industriële verschraving van het boerenland. En nogmaals de kanoeten die ons nu beginnen te vertellen dat hun wereld op de toendra's rond de Poolzee snel aan het veranderen is.

Kennen en duiden begint met goed kijken. Want er valt zoveel te zien aan dat 'grauwgoed'! Subtiele verschillen in grootte en verenkleed die te maken hebben met sekse en leeftijd en gedrag en de tijd van het jaar. Ik hoop dat dit fraaie boek nieuwe werelden voor u opent.

Theunis Piersma

Global Flyway Network

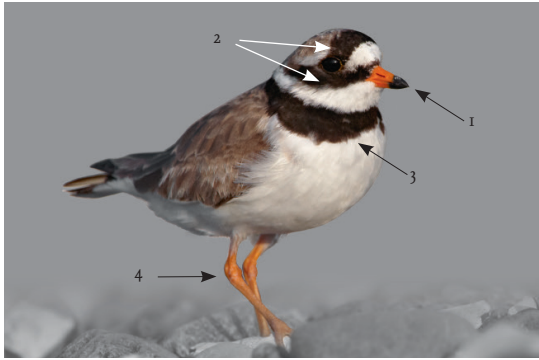
Rijksuniversiteit Groningen

NIOZ Koninklijk Nederlands Instituut

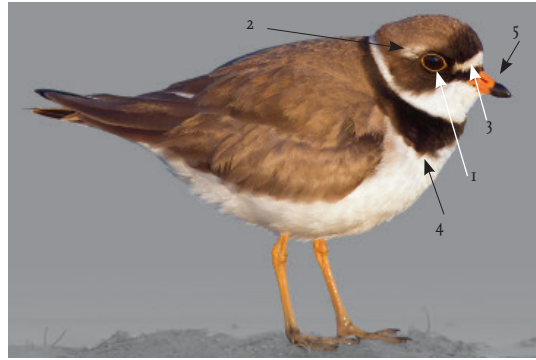
voor Onderzoek der Zee

Hoogwatervluchtplaats in de Waddenzee met rosse grutto's, kanoeten en bonte strandlopers. Scholeksters in de achtergrond. 4/5, LG.

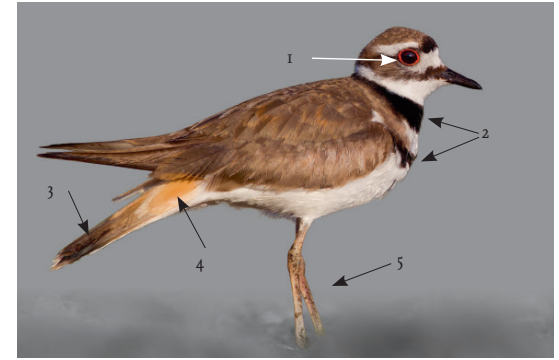

Bontbekplevier. Adult mannetje. 7/7, LG. Iets kleiner dan bonte strandloper. Verschilt van andere Europese plevieren door de oranjegele snavel met een zwarte punt (1). Gezichtsmasker met brede zwarte voorhoofdspan en brede zwarte streep van de snavel naar de hals (2). Brede, zwarte halsring (3) en oranjegele poten (4).

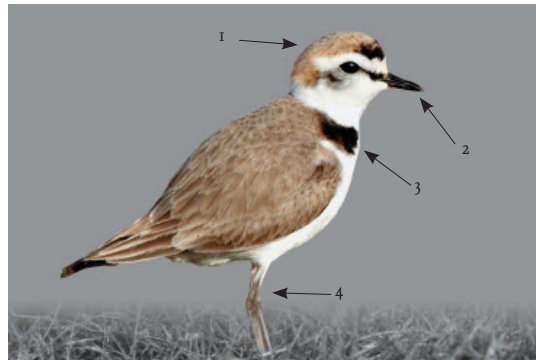
Amerikaanse bontbekplevier. Adult mannetje. 6/6, DP. Zeldzame dwaalgast uit Noord-Amerika. Verschilt van bontbekplevier door een combinatie van felgele oogrand (1), minimale witte vlek boven en achter het oog (2), kleine vlek (3), kleinere halsring (4) en korte, iele snavel (5). Daarnaast de twee zekerste kenmerken, te weten de gedeeltelijke vliezen tussen de tenen en de oep.

Killdeerplevier. Adult. 6/6, DP. Zeldzame dwaalgast uit Noord-Amerika. Heeft het hele jaar duidelijk rode oogrand (1). Dubbele, zwarte hals- en borstband (2). Lange staart (3). Kaneelkleurige dekveren (4) en lange, roze poten (5).

Kleine plevier. Adult. 6/6, LG. Iets kleiner dan bontbekplevier. Gemakkelijk te onderscheiden van deze en van strandplevier door de felgele oogrand (1) en de roze poten (2). Broedt vooral in het binnenland langs meren en afgravingen.

Strandplevier. Adult mannetje. 26/5, LG. De lichtste van de Europese plevieren. Te herkennen aan de meer of minder okerleurige kruin (1), de slanke, geheel zwarte snavel (2), de kleine, zwarte en gebroken borstband (3) en de grijszwarte poten (4). Het vrouwtje is in zomerkleed zwakker getekend en lichter dan het mannetje.

Morinelplevier. Adult vrouwtje. 18/6, DP. Iets groter dan bontbekplevier. In adult zomerkleed onmiskenbaar met de oranje borst die vervaagt naar zwartbruin op de buik. De kenmerkende witte wenkbrauwstreep (1) en de kleine, ovale borstband (2), die ook te zien is in het juveniel kleed, onderscheiden de soort van juveniel goudplevier. Broedt en rust in het binnenland.

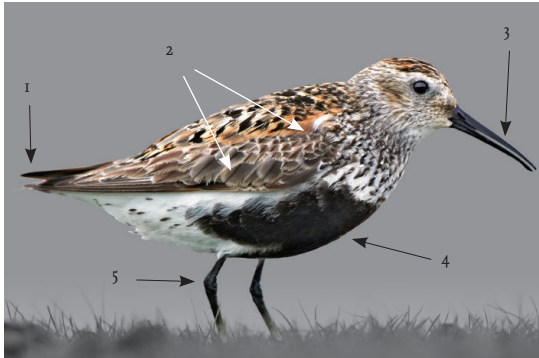
Mongoolse plevier. Adult mannetje. 2/5, DP. Zeldzame dwaalgast uit Azië. Vooral te onderscheiden van erop lijkende woestijnplevier door de snavel, die een zwak zadeltachtige inkeping heeft nabij het midden (1) en een langwerpige uitstulpende vorm (2) bij de afgebogen punt. Bovendien staan de poten achter het midden van het lichaam (3). Vijf ondersoorten en een enorme kleedvariatie.

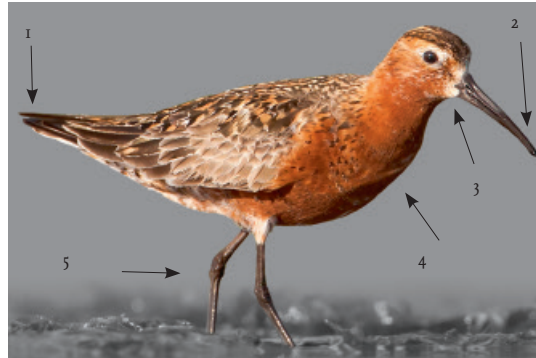
Woestijnplevier. Adult mannetje. 6/6, EFH. Iets groter en zwaarder dan Mongoolse plevier en toont forser door afgevlakte kopvorm en grovere, dolkachtige snavel (1). De vogel is meer symmetrisch met het oog in het midden van de kop en de poten nauwkeurig onder het midden van het lichaam geplaatst. Kan in vorm doen denken aan een kleine zilverplevier. Drie ondersoorten.

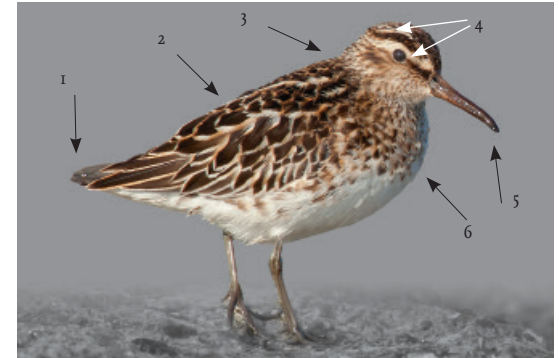
Kaspische plevier. Adult mannetje. 10/4, KBJ. Elegant en langsnavelig met opgerichte houding en grote, donkere ogen in lichte kop. Borstband, die grijsbruin is bij het vrouwtje, wordt op de buik begrensd door een smalle zwarte lijn (1). Vanwege de lange poten toont de vogel groot, maar de soort is niet groter dan een bontbekplevier. Zeldzame dwaalgast in Zuidoost-Europa.

Bonte strandloper. Zomerkleed naar winterkleed. 9/8, LG. 1. De gevouwen vleugelpunten halen net de staart. 2. Roestrode schouderveren in tegenstelling tot de nieuwe, grijze rug- en grote dekveren. 3. Middellange snavel met variabele lengte en een licht naar beneden gebogen punt. 4. Enige strandloper met geheel zwarte buikvlek. 5. Zwarte poten.

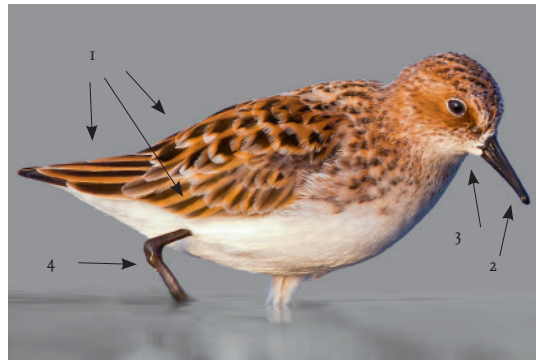
Krombekstrandloper. 11/7, DP. 1. Lange vleugels met handpennen die een stuk voorbij de staart steken. 2. Middellange gebogen snavel, meer gebogen dan bij bonte strandloper. 3. Heeft lichte partij rond de snavelbasis. 4. Gezicht, hals, borst en buik zijn donker baksteenrood. 5. Langere poten dan bonte strandloper.

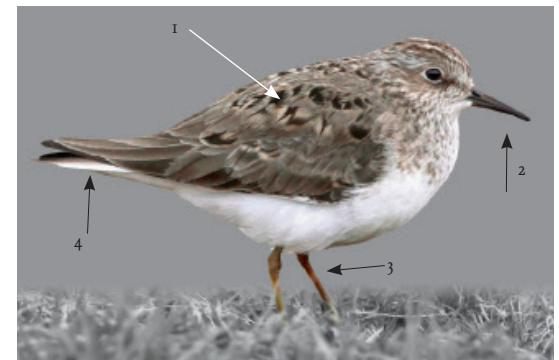
Breedbekstrandloper. 29/5, DP. 1. Vrij korte staart, geen vleugelprojectie. 2. Donkere bovenzijde met grote zwartbruine veercentra. 3. Korte hals met 'stierennek'. 4. Karakteristieke koptekening met donkere teugel, lange, lichte wenkbrauwstreep en witte kruinstrepen. 5. Kenmerkende naar beneden gebogen snavelpunt. 6. Borst met driehoekige, donkerbruine tekening.

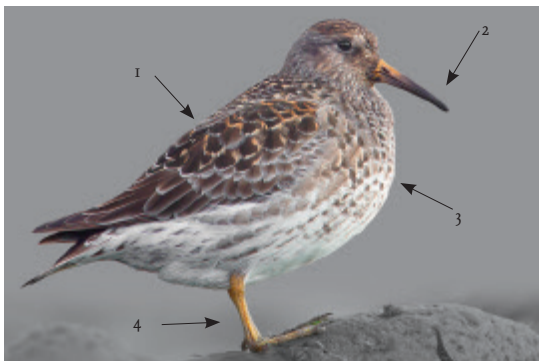
Drieteenstrandloper. 31/5, DP. 1. Bonte bovenzijde in oranje-rood, roestrood en zwart. Sommige individuen kunnen zeer licht en bijna zwart-wit zijn. 2. Korte, rechte snavel. 3. Oranje keel, hals en borst, gestippeld en fijngestreept in zwart. 4. Heeft als enige strandlopersoort geen achterteen.

Kleine strandloper. 20/5, DP. Een van de 7 kleinere strandlopers, die duidelijk kleiner zijn dan bonte strandloper. 1. Roestkleurige vlaggen op tertiaals, schouder- en dekveren. 2. Korte, zwarte, rechte snavel. 3. Witte keel. 4. Donkere, zwartachtig-grijze poten.

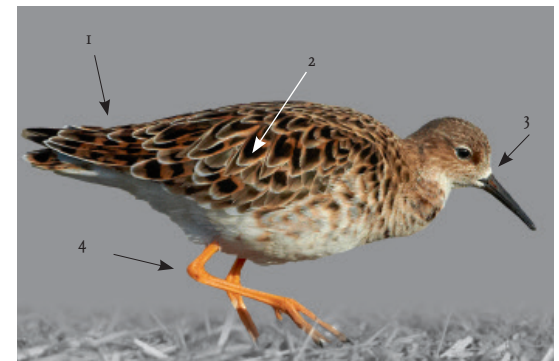
Temmincks strandloper. 11/6, HS. Een van de 7 kleinere strandlopers, die kleiner zijn dan bonte strandloper. 1. Is het hele jaar de meest grijze strandloper, maar in het broedkleed zijn verspreide zwarte veercentra omgeven door roodbeige. 2. Korte, donkergroene tot bruinzwarte snavel met opgebogen ondersnavel. 3. Groenige poten. 4. Enige strandloper met zuiverwitte buitenste staartpennen.

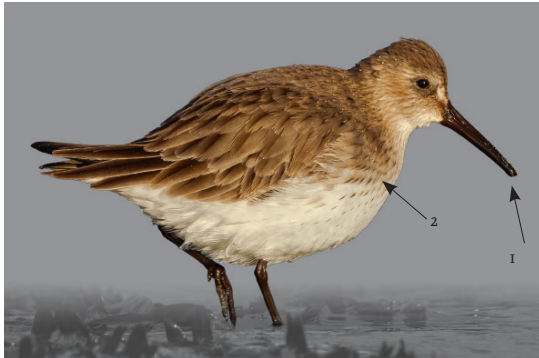
Paarse strandloper. 1/6, DP. Kenmerkend plomp met diepe borst. 1. Het donkergrijze kleed is in het broedseizoen gesierd met roestrode strepen op de mantel- en schouderveren. 2. Tweekleurige, donkergele snavel die naar de punt toe overgaat in zwart. 3. Gevlekte borst en gestreepte buik en flanken. 4. Donkergele poten.

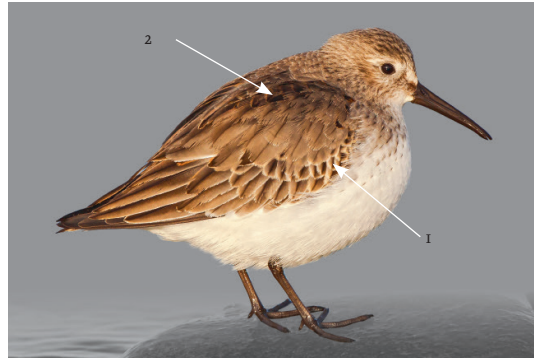
Kanoet, ssp. islandica. 6/6, DP. Compacte en krachtig gebouwde strandloper, bijna twee keer zo groot als bonte en drieteenstrandloper. 1. Bonte bovenzijde in oranje-rood met zwarte ankertekeningen op de schouderveren. 2. Korte en krachtige, zwarte snavel. 3. Gezicht en onderzijde oranje-rood. 4. Grijsgroene poten.

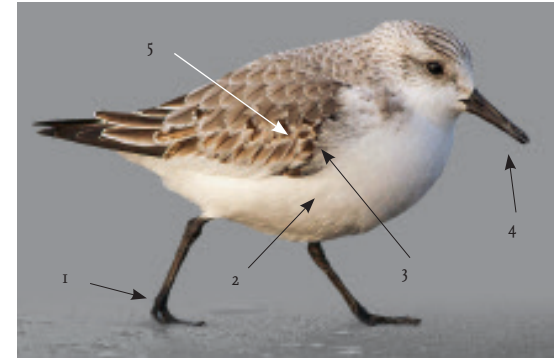
Kemphaan. Adult vrouwtje. 5/5, LG. Ca. 1/4 kleiner dan het mannetje. 1. Lange, vaak fladderende tertiaals. 2. 'Geschubde' bovenzijde met zwarte veercentra met roestkleurige dwarsbanden. 3. Wit rond de snavelbasis. De snavel is donker en licht gebogen. 4. Oranjegele poten en voeten, minder vaak grijsgroen of bruinig.

Bonte strandloper. Adult. 20/1, KBJ. Een middelgrote strandloper met lange zwarte poten en snavel. Is het hele jaar de meest voorkomende strandloper in Europa. Heeft in de winter, zoals bijna alle strandlopers, grijsbruine bovenzijde en witachtige onderzijde. 1. Middellange, licht gebogen snavel. 2. Donkere zijborst met vage strepen.

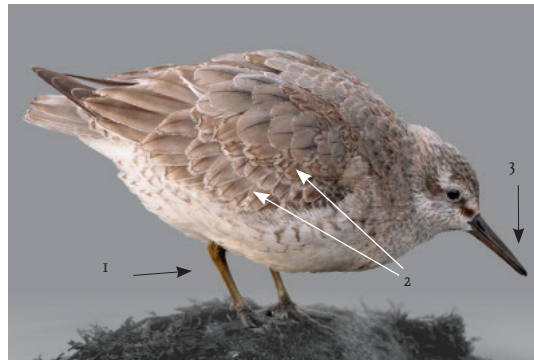
Bonte strandloper. Eerste winter. 21/1, KBJ. Lijkt verwarrend veel op adult winterkleed, maar is in eerste instantie te onderscheiden door de nog aanwezige juveniele dekveren. 2. Nog aanwezige bovenste schouderveren met zwarte centra en roest-roestrode zomen.

Drieteenstrandloper. Eerste winter. 29/12, KBJ. Een zeer lichte strandloper met sneeuwwitte borst en buik. Te zien langs de branding rennend op zandstranden. 1. Enige strandloper zonder achterteen. 2. Zuivere witte onderzijde. 3. Zwarte vleugelbocht verborgen door de borstveren. 4. Korte, krachtige, rechte snavel. 5. Leeftijd te bepalen door de nog aanwezige juveniele dekveren met lichte zomen.

Drieteenstrandloper. Adult winterkleed. 7/1, DP. Een zeer lichte strandloper met sneeuwwitte borst en buik. Gezien in kleine groepen sprintend langs de branding op zandstranden. 1. Heeft in de vlucht zeer donkere voorvleugel die bij staande vogels te zien is als een karakteristieke donkere vleugelbocht, contrasterend met het zeer lichte lichaam.

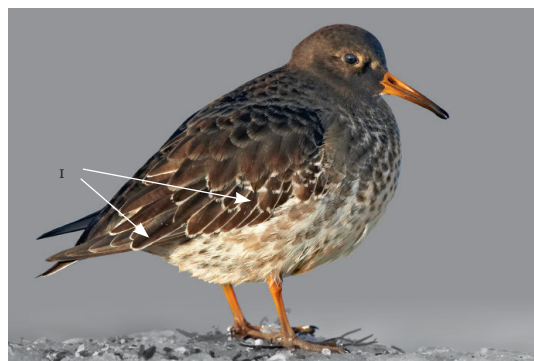
Kanoet. Eerste winter. 24/4, HS. Een grote en krachtig gebouwde strandloper op relatief korte poten. Bijna twee keer zo groot als bonte strandloper. 1. Grijsgroene poten. 2. Leeftijd bepaald door nog aanwezige, juveniele schouder- en dekveren. 3. Korte, krachtige, rechte snavel.

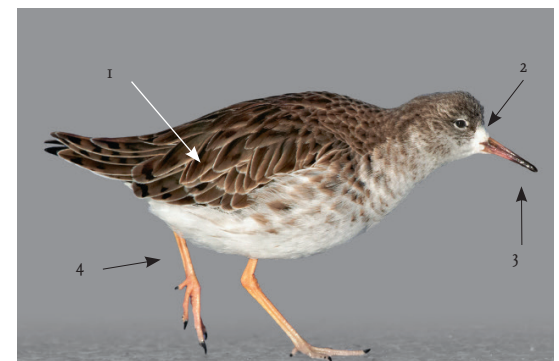
Kanoet. Eerste winter. 14/4, LG. Broedt als twee- tot driejarige en overzomert bij voorkeur in de overwinteringsgebieden. Nauwelijks te onderscheiden van adult winterkleed. Leeftijd bepaald door de gesleten, verschoten en nog aanwezige, juveniele middelste dekveren met resten van de donkere subterminale band (1).

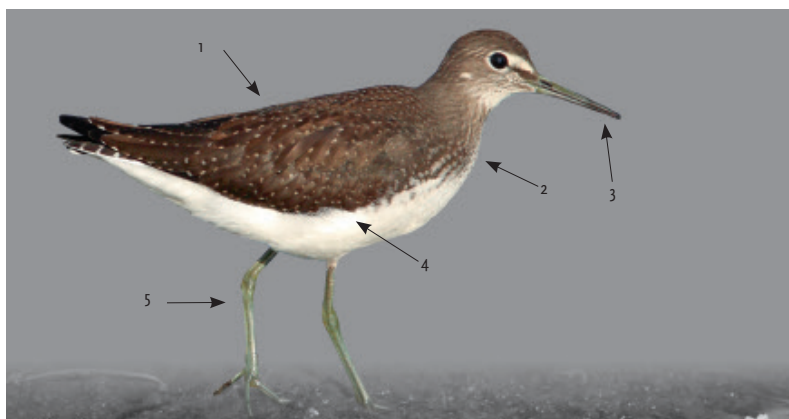
Paarse strandloper. Adult winterkleed. 27/1, LG. Middelgrote en compacte strandloper met het hele jaar door een kenmerkend zwartgrijs verenkleed. 1. Donkergele tot groenachtige poten en tenen. 2. Tweekleurige snavel, donkergeel achteraan, zwartbruin naar de punt toe. Leeftijd bepaald door de grote schouder- en dekveren met diffuse, lichte randen (3).

Paarse strandloper. Eerste winter. 7/1, LG. Leeftijd bepaald door juveniele tertials en dekveren met smalle en scherp gedefinieerde witte randen en zomen (1).

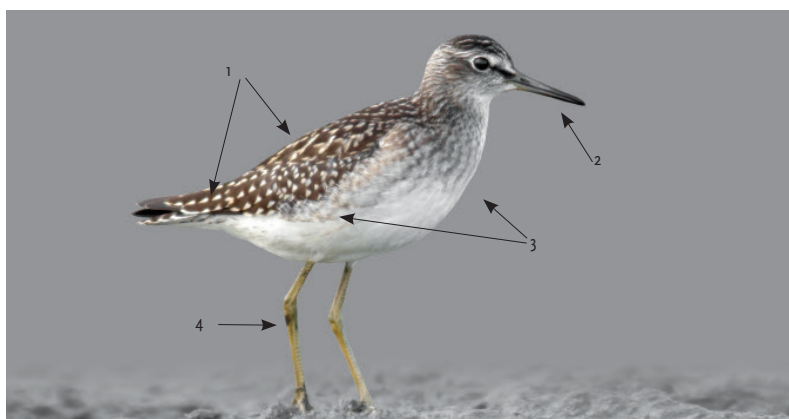
Kemphaan. Adult vrouwtje. 27/1, LG. Middelgrote steltloper ter grootte van een tureluur. Vrouwtje ca. 1/4 kleiner dan mannetje. 1. Grote, 'losse' veren. 2. Vaak witte veren rond de snavelbasis. 3. Tweekleurige snavel, roodachtig van achteren, donker naar de punt toe. 4. Roodgele tot grijzige poten. Geslacht bepaald door grootte en ronde kopvorm.

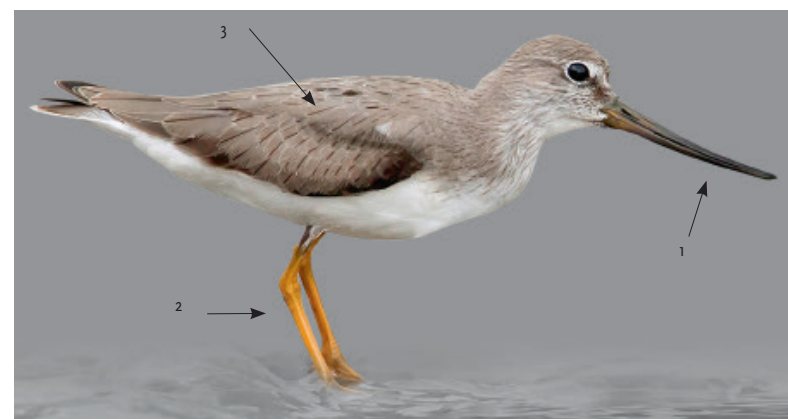
Witgat. Juveniel. 7/8, HS. Kleine, schuwe, elegante ruiters. Lijkt op afstand zwart-wit, maar heeft bruinzwarte bovenzijde met lichte spikkels (1). Verschilt van adult door vers, ongesleten kleeed en diffuus gestreepte hals (2). Lijkt op juveniel bosruiter, maar met langere snavel (3), witte buik en flanken (4) en grijsgroene poten (5).

Amerikaanse bosruiter. Juveniel. 30/8, TH. Zeldzame Noord-Amerikaanse dwaalgast. Iets kleiner en slanker dan de bijna identieke witgat en vaak met bredere, duidelijkere, witte oogring (1) en grovere, witte vlekken op bovenzijde (2). Kan worden verward met juveniele bosruiter, maar heeft een typische witgat-jizz en -tekening.

Bosruiter. Juveniel. 9/8, LG. Kleine, behendige ruiters. Lijkt op juveniele witgat, maar verschilt van deze door grijsbruine bovenzijde met lichte veerranden en 'gezaagde' dekveren en tertials (1), kortere snavel (2), grijswitte onderzijde met gestreepte borst en flanken (3) en geelgroene poten (4). Verschilt van adult door het verse kleeed.

Terekruiter. Juveniel. 27/8, DP. Onmiskenbare, middelgrote, grijs-witte steltloper met karakteristieke, smalle, opgebogen snavel (1) en korte oranje poten (2). Verschilt van adult zomerkleed door ontbrekende zwarte 'bretels' en de smalle, zwarte schachtstrepen op schouder- en dekveren (3). Heeft zwemvliezen tussen de tenen.

Oeverloper. Juveniel. 9/8, LG. De kleinste ruiters met de kortste poten en een lange staart (1). Verschilt van alle andere ruiters en steltlopers door de karakteristieke witte wig tussen de grijze borst en de vleugelvoorrand (2). Verschilt van adult door het verse, ongesleten kleeed met bruinbeige zomen en donkere inkepingen op tertialranden (3).

Amerikaanse oeverloper. Post-juveniel. 11/11, KK. Zeldzame dwaalgast uit Noord-Amerika. Verschilt van juveniele oeverloper door de grijzige bovenzijde met wittige zomen (1) en brede tertials met donkere subterminale band en een witte top (2). Juveniele oeverloper heeft donkere inkepingen langs de tertialranden en U-vormige subterminale banden.

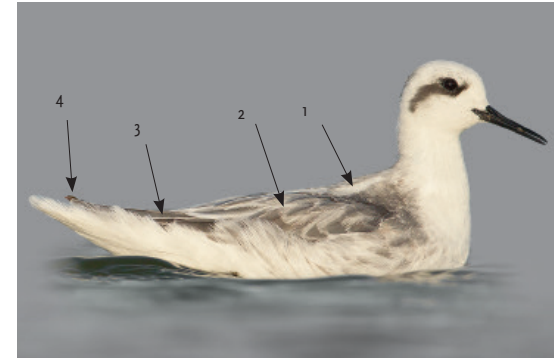

Grauwe franjepoot. Juveniel. 28/8, HS. Zo groot als bonte strandloper. Trekt vaak alleen of met slechts enkele samen, maar is soms te vinden in gemengde strandlopergroepen. Te onderscheiden door de dunne, spitse snavel (1) en de gouden rugstrepen (2). Verschilt in de vlucht van juveniel rosse franjepoot door de snavel en de in het algemeen slankere en elegantere vorm zonder zware borst.

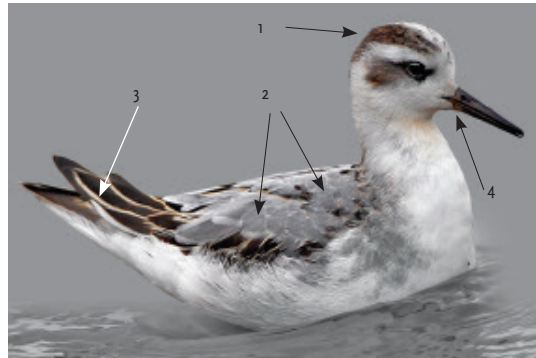
Grauwe franjepoot. Adult ruiend naar winterkleed. 10/11, ISA. Te determineren door de afwezigheid van gouden zomen en randen op de schouderveren en tertials, door het contrast tussen de vervaagde en versleten staartpenen, slagpenen en tertials en de nieuwe, grijsblauwe staartpenen en tertials met smalle, lichte randen (1). Verschilt van rosse franjepoot door de langere en naalddunne snavel (2).

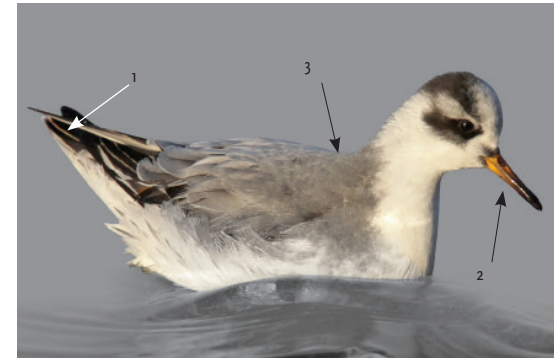
Grauwe franjepoot. Adult. China, 3/10, DP. Te determineren door de bijna witte kop. Grijsblauwe bovenzijde met wit gestreepte mantel (1). Brede, witte randen op de schouderveren (2), de verse tertials met smalle witte randen (3), de punt van een gesleten slagpen (4), die te zien is onder de witgerande onderstaartdekveren. Verschilt van rosse franjepoot door de dunne snavel.

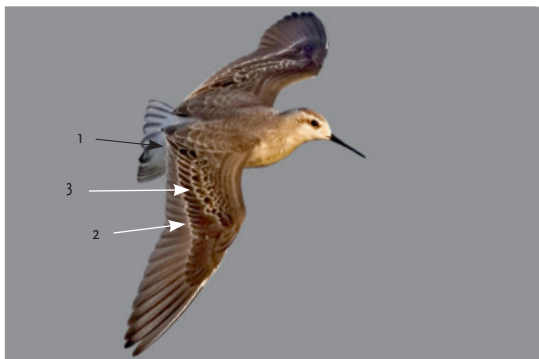
Rosse franjepoot. Juveniel. 27/9, SEJ. Zo groot als bonte strandloper. In de vlucht te onderscheiden van juveniele grauwe franjepoot door de dickere en iets kortere snavel, die een gelige basis kan hebben (1). Lichtgrijze rug zonder gouden strepen (2). Daarnaast een meer breedvleugelige en gespierde jizz met diepe, duifachtige borst. Vaak te zien in de branding waar hij zich onbevreesd in de golven werpt om voedsel op te pikken.

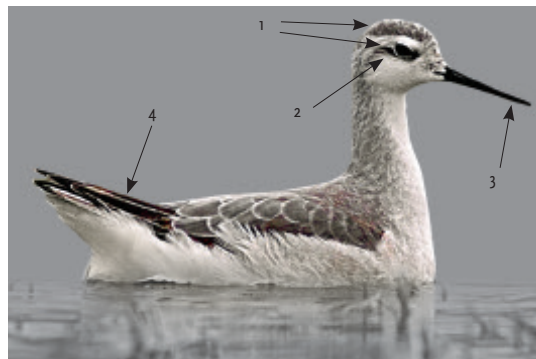
Rosse franjepoot. Post-juveniel ruiend naar eerste winter. 20/9, HS. Te determineren door resten van zwartachtige, juveniele koptekening (1), nieuwe grijze veren op mantel en schouder met resten zwarte veren met beige streken (2) en de kenmerkende juveniele beige tertials met witte randen (3). Altijd te onderscheiden van grauwe franjepoot door de krachtigere en kortere snavel, die al bij juveniel een geelachtige basis (4) kan hebben.

Rosse franjepoot. Eerste winter. 11/12, NLJ. Te determineren door de juveniele, zwartachtige tertials met smalle, witte of beige randen (1). Adult heeft grijze tertials. Rosse franjepoot is ook te allen tijde te onderscheiden van grauwe franjepoot door de relatief krachtige snavel met gele basis (2) en de in de winter egaal gekleurde, grijsblauwe mantel zonder witte strepen (3).

Grote franjepoot. Juveniel. 25/8, KK. De soort heeft in tegenstelling tot de Europese franjepoten een effen bovenzijde met witte stuit (1) en een zeer smalle, witte vleugelbaan langs de grote dekveren (2). Juveniel heeft ook, zoals hier, witgerande middelste armdelveren (3).

Grote franjepoot. Eerste winter. 28/9, RSN. Gedetermineerd door de grijze kruin en witte wenkbrauwstreep (1), de smalle, zwarte oogstreep (2), de lange, naalddunne snavel (3), de lange nek en de langwerpige vorm. Leeftijd bepaald door de verse, zwarte tertials met smalle witte randen (4).

Grote franjepoot. Adult zomerkleed naar winterkleed. 7/7, BS. Doet op het water denken aan een langsnavelige en langgerekttere grauwe franjepoot, maar in alle kleden te onderscheiden door de lange, naalddunne snavel (1). Heeft een bijna wit kleed in de winter met smalle, zwarte oogbalk.

VORKSTAARTPLEVIER*Glareola pratincola***Betekenis van de naam**

'Bewoner van de wei'.

Latijn: *glareola*, grind (vermoedelijke toespeling op de grindachtige broedplaatsen); *prati*, weide, *incola*, bewoner.

Oorspronkelijk door Linnaeus bij de zwaluwen geplaatst, later naar de huidige familie Vorkstaartplevieren overgebracht.

Jizz

L ca. 22-25 cm. SW ca. 65 cm. Staande vogel lijkt op een bruinbeige Noordse stern met korte snavel en lange, donkere poten. Trippelt vaak rond, maar kan zowel rennen als hoog opspringen tijdens de jacht op kleine dieren en insecten.

Vlucht: heeft diepgevorkte staart. In directe vlucht, bijvoorbeeld tijdens de trek die vaak plaatsvindt in grote zwermen, lijkt hij op een stern, maar tijdens het foerageren op insecten – als de vlucht levendiger en acrobatischer is – doet de vogel meer denken aan een grote zwaluw met heel lange, spitse vleugels.

Kleed en kenmerken

Adult, zomerkleed: snavel zwart, kort en gebogen. Rode basis op de binnenste helft van de boven- en ondersnavel wekken de indruk van een markante, 'geschilderde' mondhoek. Een smal-

le, ovale, zwarte kinband scheidt de kin met de kleur van caffè latte van de grijsbeige borst. De bovenzijde is bruin met een witte staart, de buik wit; de poten zijn grijszwart. De zwarte eindband en sterk verlengde buitenste staartpennen van de staart steken bij staande vogels een stukje voorbij de gevouwen vleugels en onderscheiden de soort van zowel steppevorkstaartplevier als Oosterse vorkstaartplevier. Let op dat de staartpunten door slijtage vaak even lang of zelfs korter zijn dan de vleugelpunten.

Mannetje en vrouwtje: het enige zichtbare verschil tussen de geslachten is de teugel, tussen oog en snavel, die bij het mannetje zwart en bij het vrouwtje bruin is.

Vlucht: in de vlucht onderscheiden de rode oksel- en armdekveren op de vleugel en het contrast op de bovenzijde tussen de zwarte hand en het grijsbruin van arm en rug, de soort van de steppevorkstaartplevier, die een donkere contrastloze bovenzijde heeft. Daarnaast heeft de buitenste handpen een karakteristieke witte schachtstreep en kun je in vers kleed een duidelijke, brede en lichte vleugelachterraand op de armpennen zien.

Adult, zomerkleed. De heldere rand op de armpennen is alleen van onderaf te onderscheiden en wordt gedurende het broedseizoen smal en slets. De lichte schachtstrepen, vooral op de buitenste handpen, zijn kenmerkend voor de soort. Steppevorkstaartplevier heeft donkere en Oosterse vorkstaartplevier vaalbeige strepen. 2/6, KF.

Adult mannetje, zomerkleed. Het verschil in vorm en grootte van de neusgaten tussen de drie behandelde soorten wordt wel aangeduid als een nuttig veldkenmerk. Het bestuderen van het beeldmateriaal in dit boek ondersteunt die theorie niet, daar de vorm individueel varieert. La Janda, Andalusië, Spanje, 27/4, HS.

Adult, winterkleed: krijgt zwak gestreepte kop en keel, evenals dunne witte randen op de rug-, schouder- en dekveren. De rode kleur op de snavel vervaagt naar oranjerood, de keel wordt lichter en de markante begrenzing vervaagt.

Juveniel: licht op kop, nek en borst met donkere strepen. Rug-, schouder- en dekveren grijsbruin met lichtbeige zomen met zwarte toppen.

Geluid

De typische roep van de vorkstaartplevier is een hoog en vibrerend 'kitt' of 'kitten-litt', dat ze in een korte trillende versie ook als alarmroep gebruiken. In het voorjaar breiden ze de roep uit tot een uit meerlettergrepige, ritmische sequenties bestaande soort zang, die je ook van trek-kende groepen kunt horen.

Adult, zomerkleed. Het contrast tussen de donkere hand en de lichtere, grijsbruine rug- en vleugelbovenzijde en de brede vleugelachterrands op de armpennen is het best zichtbaar in het verse verenkleed en onderscheidt de soort van zowel de steppevorkstaartplevier als de in Europa zeer zeldzame Oosterse vorkstaartplevier. La Janda, Andalusië, Spanje, 30/4, HS.

Adult, zomerkleed. In hard licht, zoals hier, kun je de baksteenrode okselveren en armdekveren heel moeilijk onderscheiden van de verder donkere vleugelonderzijde. Ook korte, afgesleten staartpennen en afgesleten lichte vleugelachterrands maken de determinatie tussen vorkstaartplevier en steppevorkstaartplevier gecompliceerd. 6/6, NLJ.

Vorkomen

In Nederland (22 waarnemingen, de meeste in mei-juli) en België te zien als dwaalgast uit Zuid- en Zuidoost-Europa. Ze worden aangetrokken door gebieden als graslanden en weilanden met een goede insectenpopulatie, vaak in de buurt van wetlands.

Broedbiologie

Broedt in vlak, open landschap van weilanden en graslanden, langs zowel oevers van brakke kustwateren als salina's en meren in het binnenland, in kolonies van enkele tot zo'n 100 paren. Het nest wordt gebouwd in een uitgeschaapt of natuurlijk kuiltje in de grond.

De 2-4 eieren worden in circa 18 dagen door beide geslachten uitgebroed. De jongen blijven de eerste paar dagen op het nest en worden maximaal een week door de ouders gevoerd met zowel verse als uitgebraakte insecten, die ze of van de grond oppikken of in de lucht vangen, bij

voorkeur boven water. Foerageren gebeurt vooral 's ochtends vroeg en 's avonds laat. De jongen vliegen na 25-30 dagen uit.

Trek

Europese vogels trekken in augustus-oktober naar hun winterkwartieren in Afrika ten zuiden van de Sahara en keren in april-mei terug.

Verspreiding

De nominaatvorm, *G. p. pratincola*, broedt in kleine aantallen en verspreid in geschikte habitats in West- en Oost-Europa; het areaal loopt verder via Kazachstan tot in Noordwest-China. De grootste Europese populaties zijn te vinden in Spanje en Rusland. De soort broedt ook in Noord-Afrika, Turkije, delen van het Midden-Oosten en Pakistan. Sterk erop lijkende ondersoorten zijn ten zuiden van de Sahara in Afrika te vinden.

Juveniel. Te onderscheiden van de sterk erop lijkende, juveniele steppevorkstaartplevier door de roodachtige ondersnavelbasis en een over het algemeen lichter en minder contrastrijk uiterlijk. Oman, 8/9. HJE.

AMERIKAANSE GOUDPLEVIER

Pluvialis dominica

Betekenis van de naam

‘Regenroeper uit San Domingo’

Latijn: *pluvia*, regen. Gerelateerd aan zowel de najaarstrek, die de regenperiode aankondigt, als het gedrag van de soort in een lagedrukgebied, wanneer rustende vogels ineengedoken zitten en met hun droeve gefluit oproepen tot regen.

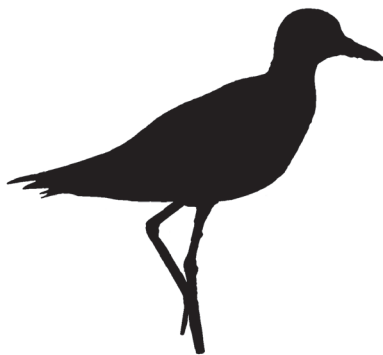
Dominica, naar San Domingo of de Dominicaanse Republiek in het Caribisch gebied, waar de soort rust tijdens de trek naar en van de winterkwartieren in Zuid-Amerika.

Jizz

L 24-28 cm. SW 65-72 cm.

Iets kleiner dan goudplevier, maar slanker en goed geproportioneerd met lange poten en lange vleugels. Lijkt buiten het broedseizoen het meest op zijn naaste familielid Aziatische goudplevier, met in de vlucht net als deze grijsbruine okselveren en grijze ondervleugels; de tenen reiken echter net tot de staartpunt of iets verder.

Bij staande vogels zijn de ronde, duifachtige vorm van de kop, het slanke lichaam zonder diepe borst en de lange handpenprojectie achter de staart goede vingerwijzingen in de richting van Amerikaanse goudplevier.

Let op dat de proporties en de vergelijking van de staartlengte, handpenprojectie en tertiallengte in vergelijking met goudplevier en Aziatische goudplevier beslissend zijn voor een zekere determinatie.

Zie zowel goudplevier als Aziatische goudplevier voor meer informatie.

Kleden & kenmerken

Adult zomerkleed: zie bijschrift volgende pagina.

Adult winterkleed: lijkt op juveniel, maar is overwegend grijs met een minimum van lichte vlekken op de bovenzijde. Hals, borst en buik zijn grijs-wit en bleek gemarmerd. Juveniel noch adult van Aziatische goudplevier hebben een gelige tint op kop en nek.

▼ Adult zomerkleed naar winterkleed.

Is buiten het broedseizoen zeer moeilijk te onderscheiden van Aziatische goudplevier, maar er is een glimp te zien van restanten van de volledig zwarte borst en onderzijde van dit vermoedelijke mannetje. Sandy Hook, New Jersey, 31/8, TH.

De pijlen verwijzen naar de kenmerken die in alle kleden de soort onderscheiden van zijn naaste verwant, de Aziatische goudplevier, en de goudplevier. Let op dat gesleten, geruide en nieuwe veren invloed hebben op het aantal en de lengte van de zichtbare veren.

Zie de twee gelijkende soorten voor overeenkomstige gegevens.

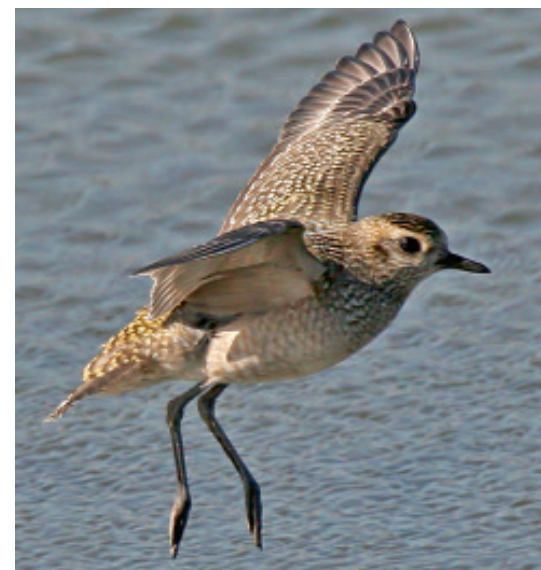
Tertials en tertiallengte. De tertiallengte varieert van tot het midden van de staart tot bijna tot de staartpunt.

Staartpunt

2-3 slagpennen steken uit achter de staart. Hier 3, die behoren tot de onderste gevouwen vleugel.

4-5 slagpennen steken uit achter de tertials. Hier 4, die behoren tot de onderste gevouwen vleugel.

Lange, zwarte poten, met name de tibiae.

▲ **Juveniel.** Let op lange poten, grijsbruine okselveren en ondervleugel en op een klein aantal goudgele randen op de rugveren en niets van een gelige tint op kop en nek. Israël, 12/1, LK.

◀ **Adult zomerkleed naar winterkleed.**

Heeft net als Aziatische goudplevier grijsbruine oksel-, middelste en kleine dekveren in tegenstelling tot de rest van de grijzige ondervleugel.

De witte 'rechterspruik', die stopt bij de vleugelrand, en de restanten van de geheel zwarte onderzijde tot aan de staart zijn nog te zien onder het vergevorderde winterkleed. Sandy Hook, New Jersey, 31/8, TH.

▶ **Juveniel Amerikaanse goudplevier** is de meest grijze van de juveniele goudplevieren en onderscheidt zich door de brede witte wenkbrauwstreep, het ontbreken van een gelige tint op kop en nek en door slechts een paar gouden randen op de schouder- en rugveren. New York, 15/10, KK.

Geluid

De zang is een krachtig, kort en snel herhaald 'pliiig' met een droge smak bij de laatste lettergreep. Bij de landing een elastisch, rollend 'vit-vit-doeioe twit twit'. Alarmroep is een stotend 'dloo-ki-ki' en de roep is een kort of lang, zacht 'dloo-itt'.

Voorkomen

In West-Europa een zeldzame dwaalgast uit Noord-Amerika, vooral in de late zomer.

Meestal te zien in het gezelschap van goudplevieren op geoogste akkers, weiden of kwelders en moddervlaktes.

Verspreiding

Broedt op het Noord-Amerikaanse continent, van Alaska in het westen door heel Canada tot op Baffin Island.

Overwintert in Zuid-Amerika, voornamelijk in Brazilië, Paraguay en Argentinië.

▼ **Adult zomerkleed, mannetje links en vrouwtje rechts.**

Mannetje in broedkleuren verschilt van zowel goudplevier als Aziatische goudplevier door zijn geheel zwarte onderzijde en de witte 'rechterspruik' die stopt bij de vleugelrand.

De andere twee soorten hebben een witte scheidslijn tussen de boven- en onderzijde van het voorhoofd tot de staart. Het vrouwtje is, zoals bij de andere goudplevieren, bruiner en diffuser getekend dan het mannetje. Alaska, 15/6, KK.

KROMBEKSTRANDLOPER*Calidris ferruginea***Betekenis van de naam**

‘De roestkleurige strandloper’

Grieks: *calidris*, van *kalidris* of *skalidris*, aanduiding voor een grijsachtige vogel langs het water, genoemd door Aristoteles.

Latijn: *ferruginea*, roestkleurig, *ferrum*, ijzer, *ferruginis*, ijzerroest.

Jizz

L 18-23 cm. SW 38-41 cm.

Is wat betreft vorm vergelijkbaar met bonte strandloper, maar heeft een elegantere bouw met een goed geproportioneerd, langwerpig lichaam met langere hals, poten en vleugels en vooral een langgerekte en gekromde snavel, in het bijzonder op het laatste 1/3 deel. Foerageert vaak in dieper water en zal af en toe zwemmen.

Vlucht: in de vlucht is de soort te onderscheiden van andere Europese strandlopers van hetzelfde formaat doordat de tenen een stukje achter de

staart uitsteken en de stuit van zowel juveniel als adult in het winterkleed wit is.

Adult in broedkleuren heeft een grof zwartgeklepte stuit.

Kleden & kenmerken

Adult zomerkleed: onmiskenbaar in zijn roestrode kleed. Heeft wit rond de snavelbasis en vaak ook rond het oog. De kruin is gestreept in zwart en goud, terwijl de rest van de kop, nek en borst roestrood is. De anaalstreek is witgeklept, de poten zijn zwart.

De bovenzijde is gevlekt in grijszwart met grijsbeige randen en oranjevlekkende vlekken.

Vlucht: heeft opvallende, witte vleugelbaan en grijze staart met grof zwartgeklepte stuit.

Ondervleugels zijn zuiver wit in contrast met het rode lichaam. Het vrouwtje kan soms worden onderscheiden van het mannetje op de broedplaatsen door de lange snavel en zwakkere tekening op de borst met variabele dwarsstrepen.

Winterkleed: de kop heeft een gestreepte kruin en een onderscheidende, brede wenkbrauwstreep en een gestreepte nek. De rest van de onderzijde is wit.

De bovenzijde is grijsig tot grijsbruin met smalle, donkere schachtstrepen en heeft in de vlucht een zuiver witte stuit in contrast met de grijze staart.

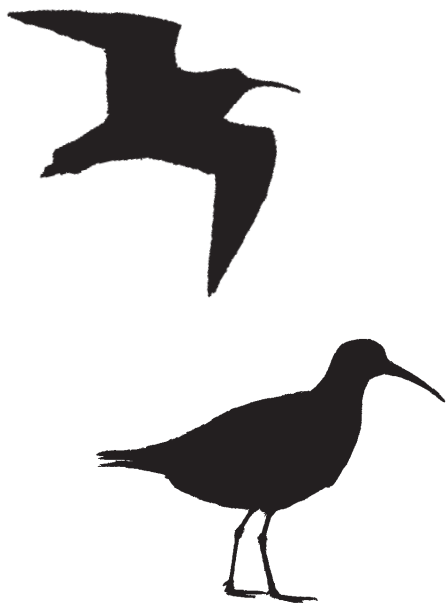
Juveniel: heeft grof ‘geschubde’ bovenzijde, in grijsbeige met lichte randen. Heeft fijngestreepte hals, nek en kop met lichte wenkbrauwstreep. De borst is oranjebeige en de buik wit. Heeft een zuiver witte stuit in de vlucht.

Verwarrende soorten

Adult in broedkleed kan op afstand worden verward met de grotere en forsere kanoet. In winterkleed kun je zowel adult als juveniel verwarren met adult en juveniel bonte strandloper.

▼ Adult winterkleed naar zomerkleed.

De beginnende roestrode broedkleuren zijn te zien onder de borst- en schouderveren, waar enkele veren al een zwarte, roestrode en grijswitte tekening hebben. Griekenland, 20/5, DP.

▲ Links **zomerkleed naar winterkleed**, maar nog steeds met de karakteristieke witte stuit met grove zwarte vlekken en roestrood op de buik. Rechts **juveniel** met karakteristieke, geschubde bovenzijde en zuiver witte stuit, die de soort onderscheidt van alle andere juveniele strandlopersoorten. Denk ook even aan een jonge kemphaan: die heeft echter alleen een witte zijstuit of in sommige gevallen een witte hoefijzervorm op de staart en stuit. 12/8, JL.

▼ **Adult zomerkleed**, nog in volle broedkleuren, maar met zeer gesleten schouder- en vleugeldekveren. De rui van de gesleten lichaamsveren begint in de rustgebieden, terwijl de slagpennen pas geruid worden in het winterkwartier, als de trek voorbij is. Zweden, 11/7, DP.

Geluid

De zang, die wordt uitgevoerd als het mannetje het vrouwtje in het terrein volgt en in een zangvlucht hoog en laag boven het territorium, begint met enkele korte, harde, rinkelende 'pripp'-klanken en gaat snel over in een versnellende triller, die soms eindigt in een schrill, oplopend gefluit.

De vluchtroep is een kort, tweelettergrepig, trillend 'chirr-rip'.

BOKJE*Lymnocyptes minimus***Betekenis van de naam**

'De kleinste, verborgen in het moerasland'
Grieks: *limne*, drassig grasland, *kruptos* verborgen. Latijn: *minimus*, kleinste.

Jizz

L 17-19 cm. SW 38-42 cm. Snavel ca. 4 cm.

De kleinste snip is even groot als een bonte strandloper en heeft een relatief korte snavel, slechts half zo lang als die van watersnip. Het lichaam is gedrongen en wordt tijdens het foerageren laag voorovergebogen gehouden. De vogel maakt dan constant slingerende bewegingen alsof hij 'rubberen poten' heeft, terwijl hij zijn snavel op een naaimachineachtige manier in de zachte bodem steekt. Drukt zich plat tegen de grond, in het algemeen evenwijdig aan riet en takken, waardoor de gouden strepen op de bovenzijde ervoor zorgen dat hij opgaat in de omgeving.

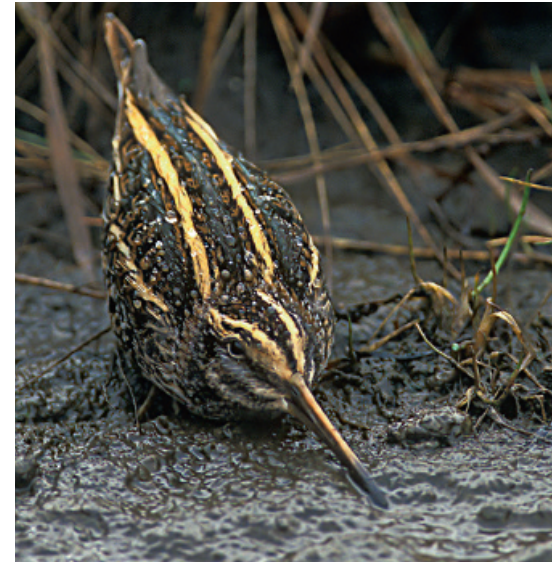
Vlucht: vliegt meestal zwijgzaam op, maar dat kan gepaard gaan met een zwak 'gotch'; de vlucht is kort en rustig zonder draaien en keren, zoals bij

watersnip. Heeft witte vleugelachtterrand, het duidelijkst op de armpennen, en in goed licht zijn de gouden rugstrepen opvallend. De tenen steken in de vlucht niet achter de staart uit en bij de landing is een donkere, speervormige staart zonder wit te zien.

Kleden & kenmerken

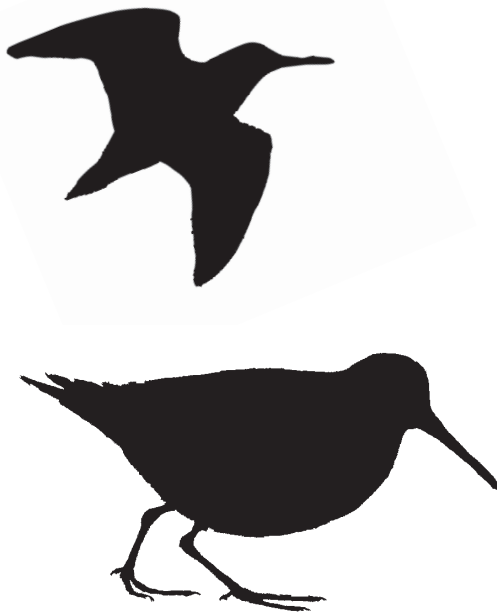
De geslachten zijn gelijk en het kleed is het hele jaar hetzelfde. Juveniel kan alleen worden onderscheiden met de vogel in de hand door details op de onderstaartdekveren.

Algemeen: heeft kenmerkende koptekening met donkere kruin, geflankeerd door twee brede gouden kruinstrepen boven de donkere wenkbrauwstreep en lichte oogstreep. Heeft ook een krachtige, donkere teugel en een lichte wang met donkere dwarse baan. De snavel heeft een gelige tot roze basis en een donkere punt. Mantel en rug hebben brede gouden strepen en de bovenste schouderveren vormen een aanvullende, lichte lijn op de vleugel. De donkerste delen van de rug en schouderveren hebben een metaalglans; vooral in zacht licht glanzen ze in donkergroen en metaalig blauw. Hals, borst en flanken zijn gestreept, de rest van de onderzijde is grijs-wit. De poten zijn grijsgroen tot groengeel.

Bokje drukt zich en vertrouwt op zijn briljante camouflage. Meestal richt hij zich naar de omgeving en gaat parallel aan riet en stro zitten, zodat hij door zijn eigen gouden lijnen op bovensnavel, kruin, rug en vleugels bijna verdwijnt in de vegetatie. 28/10, JL.

Snippen lijken een korte hals te hebben, maar wanneer ze alert zijn, strekken ze hun middellange nek en verandert de vorm van gedrongen naar goed geproportioneerd. Oman, 12/11, HJE.

Geluid

Kan een hees 'gotch' uiten bij het opvliegen. De zang is een pulserend 'gôgôtjok-gôgôtjok', wat lijkt op het geluid van een galopperend paard op een afgelegen houten brug. De zang is te horen vanaf de grond en in een zangvlucht boven het territorium.

Voorkomen

Broedt niet in Nederland en België en wordt maar zelden gezien.

Een flink aantal vogels passeert ons tijdens de voor- en najaarstrek. Ze kunnen met succes opgestoten worden op geschikte locaties, zoals veengebieden en weilanden, zowel langs de kust als in het binnenland.

Een klein aantal overwintert en kan tijdens periodes van strenge vorst worden gezien bij stuwen, in sloten en langs kreekken waar de vogels proberen te foerageren in de vorstvrije, zachte bodem.

Broedbiologie

De broedbiologie is slecht bekend, maar de soort wordt verondersteld monogaam te zijn.

Het nest wordt geplaatst op geïsoleerde stukjes trilveen in hoogvenen en toendramoerassen of tussen struiken op drogere grond. Eén, misschien twee legsels worden door het vrouwtje uitgebreed, dat ook de jongen verzorgt.

Trek

Tijdens de voorjaarstrek passeren ons maar weinig vogels, van begin maart tot half mei. Na de rui worden de broedgebieden verlaten en van september tot eind oktober kunnen vogels uit het noorden van Zweden, Finland en Rusland worden gezien, als ze rusten op vaste locaties. Enkele overwinteren bij ons, terwijl de meerderheid vertrekt naar de winterkwartieren op de Britse Eilanden, in Zuidwest-Europa, rond de Middellandse Zee en naar Afrika bezuiden de Sahara.

Verspreiding

Het belangrijkste verspreidingsgebied strekt zich uit van noordelijk Fenno-Scandinavië oostwaarts door Rusland tot in het noordoosten van Siberië. Geïsoleerde populaties zijn te vinden in Oost-Europa. Oostelijke populatie overwinteren in een gebied dat zich uitstrekt vanaf tropisch Afrika, via Arabië en het Midden-Oosten tot in India en Zuid-Azië.

In de vlucht doet de soort denken aan watersnip, maar let op de snavelengte en het kleine vleermuisachtige, gedrongen silhouet. Merk op dat de tenen niet achter de staart uitsteken. 31/3, HS.

Bokje is schuw en foerageert meestal op natte, begroeide bodem. Als hij rust, is hij af en toe openlijk te zien langs de vegetatie. Hier foerageert hij met de soortkenmerkende, schommelende bewegingen van het voorlichaam en, zoals alle snippen, met snelle, naaimachineachtige snavelbewegingen in de zachte grond. 14/10, HS.

